

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ।

ਆਇਰਨ ਟਰੇਡਰਜ਼ (ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ) ਲਿਮਟਿਡ, ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ

ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

11 ਦਸੰਬਰ, 1961

1961 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 92- ਡੀ।

ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ (1956 ਦਾ I)- ਧਾਰਾ 155- ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਪਾਵਰ- ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ- ਕੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ (1908 ਦਾ V)- ਆਰਡਰ 1, ਨਿਯਮ 10- ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ- ਕੀ ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵੋਲ. XV- (2)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

53

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਟਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੇਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਛੁਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ

ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਿਤੀ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ: ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਕਿ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ, ਮੁਦਈ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਨਾ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਜਾਂ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ, ਜੋ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਐਸ. ਕੱਲ੍ਹਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮਿਤੀ 14 ਸਤੰਬਰ, 1960 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੇਅਰ ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ,

54

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਵੋਲ. XV- (2)

ਮਿਤੀ 16 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦਾ ਮਤਾ ਨੰਬਰ 3, ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁਕਮ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 3 ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਨਾਮ ਦੁਬਾਰਾ ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਵਜੋਂ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਏ.ਐਨ. ਖੰਨਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਰਾਧੇ ਲਾਲ ਅਗਰਵਾਲ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.- ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਇਰਨ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ 133 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ, ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਇਰਨ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਨੂੰ 1932 ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਗਾਹਕੀ ਪੂੰਜੀ 3,00,000 ਰੁਪਏ ਦੇ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ 1,000 ਰੁਪਏ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। 29

ਅਕਤੂਬਰ, 1954 ਨੂੰ, ਛੋਟੇ ਲਾਲ ਸਨਵਲ ਦਾਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਮਿੱਤਲ ਦੇ 44 ਸ਼ੇਅਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)। 20 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ, ਇਹ ਸ਼ੇਅਰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ 27 ਮਈ, 1955 ਨੂੰ ਇਸ ਤਬਾਦਲੇ ਬਾਰੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਉਸੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ 89 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਾਟ ਖਰੀਦਿਆ ਜੋ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 6 ਅਤੇ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 44 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 27 ਫਰਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਦੋ ਹੋਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨੁਮਾਨ ਪਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਿਸਾਖਾ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਸਨ।

ਵੋਲ XV- (2)

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

55

ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਿਸਾਖਾ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਮਤੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 94(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ "ਉਸਦੇ ਸਹਿ- ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ" ਆਪਣਾ ਦਫਤਰ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਆਪਸੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਦੋ ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ 29 ਨਵੰਬਰ, 1956 ਨੂੰ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ 19 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ 8 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਐਗਜੀਕਿਊਟਿਵ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ. 1/1, ਛੋਟੇ ਲਾਲ, ਸਨਵਲ ਦਾਸ ਤੋਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ, ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲੇ ਬਿਨਾਂ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਫਿਰ 12 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ 'ਜ਼ੈਡ' ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ, "ਮੰਗਲਵਾਰ, ਜਨਵਰੀ, 1957 ਦੇ 15ਵੇਂ ਦਿਨ" ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬੋਰਡ ਆਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰਜ਼ ਦੀ ਤਤਕਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਜੋ 8 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਨਵਲ ਦਾਸ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਬਾਰੇ ਸੀ"। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 19 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਪ੍ਰੋਕਸੀਜ਼ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਏ ਸਨ, ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ

ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ 16 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਿਰਫ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਸੀ (ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ. 1/11)।

56

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV- (2)]

ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦੋ ਮੁੱਦੇ, ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। "ਕੀ ਛੋਟੇ ਲਾਲ- ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਹਨ" ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 17 ਜੁਲਾਈ, 1957 ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਰੈਸਪੋਂਡੈਂਟ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਾ ਤੇ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਨੂੰ ਵਿਦਿਅਕ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਅਪੀਲ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੇਕਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ: -

"36. ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਸ਼ੇਅਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਜੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 40 ਅਤੇ 43 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ੇਅਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਜੇ ਇੱਕ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।"

ਵੋਲ. XV- (2)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

57

"37. ਸਿਵਾਏ ਜਿੱਥੇ ਤਬਾਦਲਾ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਲਾਜ਼ 40 ਅਤੇ 43 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੇਅਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਤਬਾਦਲਾ ਨੋਟਿਸ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਕਿ ਉਹ ਉਹੀ ਸ਼ੇਅਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

ਧਾਰਾ 38 ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸ਼ੇਅਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਬਾਰੇ ਧਾਰਾ 40 ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

"42. ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਕੈਲੰਡਰ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ।"

"47. ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ 17,000 ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਸਿਰਫ 17 ਸ਼ੇਅਰ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। 133 ਸ਼ੇਅਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਾਕੀ 150 ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ।

58

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV- (2)]

ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਅਤੇ 37 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਇਹ ਐਕਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਖੁਦ ਹੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ 27 ਫਰਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਲਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੱਤਰ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਪੀ. 1 ਦੇ ਨਾਲ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਡੀਡ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕੰਪਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਵੇਚੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਖੰਡ 15, ਤੀਜੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 427 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਕੋਈ ਪਾਰਟੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ, ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਰਾਜ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਸੀ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤਬਾਦਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਕਿਸੇ ਗੈਰ-ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੋਵੇ।

ਵੇਲ. XV- (2)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

59

ਇਹ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਅਨਿਯਮਿਤ ਕਿਰਿਆਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਾਲੀਅਮ 15, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 227 ਦੇ ਪੈਰਾ 428 ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਕੁਝ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ *ਓਮਨੀਆ ਰਾਈਟ ਐਸੋ ਐਕਟ* ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਿਬੈਂਚਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ

ਕੰਪਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਬਾਦਲੇਯੋਗ ਹਨ, ਮੁੱਲ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਤਬਾਦਲੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬੇਨਿਯਮਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇਸ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਰੋਬਿਨਸਨ ਬਨਾਮ ਮੋਟਰੋਮੋਰੀਸ਼ਾਇਰ ਬਰੂਅਰੀ ਕੰਪਨੀ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੱਲ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਤਬਾਦਲਾਕਰਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹੈਲਸਬਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ *ਰਾਇਲ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਟਰਕੁਐਂਡ* (2) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਵਾਲੀਅਮ VI, ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 59 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "ਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।"

(1) (1896) 11 ਸੀਐਚ. ਡੀ. 841

(2) (1856) 6 ਈ.ਡੀ.ਬੀ. 327

60

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV- (2)]

ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਈ ਵਾਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਪਣੇ ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਪਾਰ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸਐਕਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨੁਕਤਾ ਪੀ.ਵੀ. ਦਾਮੋਦਰਾ ਰੈਂਡੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਏਜੰਸੀਜ਼, ਲਿਮਿਟਿਡ, (3) ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਛੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸਨ, ਨੇ ਦੋ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸ਼ੇਅਰ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ। ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲਜ਼ ਆਫ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਲਈ ਆਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਲਾਰਕ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਲਾਟਮੈਂਟਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤਰਕ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ 'ਤੇ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਕਲਾਰਕ ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜਿਸਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਟੇਕ ਚੰਦ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ *ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਿਨਰਵਾ ਫਿਲਮਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਸੋਨੀਪਤ* (4) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪੇਟੈਂਟ ਗਲਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੰਪਨੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 155 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਖੰਨਾ ਨੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਦਲੀਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਰਟੀਕਲ ਆਫ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 300 ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਹੋਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ 133 ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

(3) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1946 ਮਦਰਾਸ 35

(4) 1959 ਪੀ.ਐਲ.ਆਰ. 61

ਵੋਲ. XV- (2)]

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

61

ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਛੁਕ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਜੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਅਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਦਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸੀ। ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 15 ਜਨਵਰੀ 1957 ਨੂੰ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਦਾ ਕਿ "16 ਜਨਵਰੀ, 1957" 15 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਲਈ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਟਾਈਪਿੰਗ ਗਲਤੀ ਸੀ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਦਿਨ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ 15 ਜਨਵਰੀ, 1957 ਨੂੰ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਏਜੰਡੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਸੁਝਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰ ਰੱਦ

ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਜਿਸਟਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦੂਜੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਸਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਧਿਰ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਨਾਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਇਸ ਫਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਧਿਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਸੀ, ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ।

62

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. XV- (2)]

ਪਹਿਲੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸ਼ੇਅਰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਲਾਲ-ਸਾਂਵਲ ਦਾਸ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫਰਮ ਨੂੰ ਸੰਕੇਤ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਤਾ - ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ